

A^o. 1850.

BREDASCHIE

Woensdag

den 14 April.

De prijs der Courant is, door het geheele Koninkrijk, franco per post, in 't jaar f 2.50, half jaar f 1.25, kwartaal f 0.62.

Alle Inzendingen van Brieven, Advertenties, enz., geschreven aan de uitgever, moeten wel een laapen menusvoetje op Zegel en omlijst.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van **STAD BREDA**, van Heeren Be-
 stuurders van het departement Breda der maatschappij tot ont van 't alge-
 meen, en van de hebbende de tabel, welke door de commissie van
 de noodlijdende huisgezinnen binnen deze stad, in den afgelopen Win-
 ter, blykens welke, voor niet minder dan acht honderd vier en vijftig sul-
 ders en twintig en twee halve cents aan gemelde uitreikingen is besteed
 geworden, welke niet geringe getal, daaraan bij deze aan de ingezete-
 nen van Breda, en van de omringende bestuurs- en commissie hun-
 nen spijtelijk dank te betonen voor de menschlievende bemoeijingen, met
 welke zij zich, ten behoeve der schamele klasse, wel hebben willen belasten;
 bemoeijingen, welke niet weinig hebben bijgedragen, om eenigermate in de
 eerste behoeften te voorzien van zoo velen, die, bij mangel aan eenige hoe-
 genaamde verdiensten, gedurende de felle koude, aan alles gebrek hadden;
 en waarin de stedelijke armen fondsen onmogelijk voldoende konden te ge-
 noeg komen; en doen voorts hulde aan de weldadigheid der meer gegoede
 klasse van Ingezetenen, door welker bijdrage voors. commissie tot het vol-
 brengen van haar liefdadig doel is in staat gesteld geworden.

BREDA, den 5 April 1850.

DE ROIJ vt.

Ter ordonantie van denzelfden,
De Secretaris der Stad,
A. W. SCHAIJKES.

N E D E R L A N D E N.

Banda, den 13 April.

Z. M. heeft, bij besluit van den 2den dezer maand, bepaald,
 dat er, na den afloop der tentoonstelling van de voortbrengselen
 van volksvlijt te Brussel, eene loterij zal worden gevormd, van
 zoodanige der op die tentoonstelling geprikt hebbende voorwerpen,
 als welke zullen worden aangekocht uit het bedrag der aandelen,
 die in de bedoelde verloting zullen worden gewonnen.

Op den 12den dezer, den rouw voor vier
 maanden geleden, wegens het overlijden van Z. H. H. den
 kroonprins van Hessen-Darmstadt, op den 6den dezer, na eene re-
 gering van veertig jaren, in den ouderdom van 77 jaren, gestorven.
 Zijn zoon, de groothertog Lodewijk, volgt hem in de regering
 op. Deze is op den 26sten Decemher 1777 geboren, en, op den
 19 Junij 1804, getrouwd met *Wilhelmina Louisa*, dochter van
 wijlen *Karel Lodewijk*, erf-prins van Baden.

— Dát sommige brusselsche en andere Zuid-Nederlandsche dag-
 bladen de *leffelijke* gewoonte hebben aangenomen, om al wat
 slecht, onordelijk, en al wat maar eenigzins naar ourust en op-
 roer zweemt, voor te staan en te verdedigen, is reeds zoo be-
 kend, dat wij onze lezers niet meer opmerkzaam daarop behoeven
 te maken. Onder alle deze advokaten van den Booze munt echter
 de *Courier des Pays-Bas* bijzonder uit. In zijn nummer
 van gisteren, zondag vat hij de partij op voor de achtelovade jon-
 gens, die onlangs den Schouwburg te Luik geplunderd hebben.
 De heer *Lantremange*, eerste advokaat-generaal bij het ge-
 rechtshof te Luik, is, volgens hem, niets beter dan den heer de
 Sroor te Brussel, die, gelijk een ieder weet! den heer de Porra c. s.
 zoo zeer misplaatst heeft?! Die armé jongens worden, omdat zij,
 in hante overgroote vrolijkheid, alles kort en klein geslagen en
 voor meer dan 2000 guldens schade aangerigt hebben, door het
 barbaarsche gerechtshof van Luik, ingevolge den duidelijken letter
 van art. 440 van het nog vigerende Strafwetboek, naar de as-
 sises verwezen, na, zes weken lang, eene ongewoone gestreng-
 heid ondervonden te hebben (zij hebben, het is waar, gelijk ieder
 ander misdadiger, gevangen gezeten), en dat in deze *ongelukkige*
tijden!! waarin het falsoendelijke jonge heden niet eens vrij
 staat, om banken en loges te breken, lampen aan stukken te
 slaan, decoraties aan flarden te scheuren, de instrumenten van
 arme muzikanten te vernielen, enz. enz. enz. En dan die onge-
 lukkige ouders!! De heer *LANTREMANGE* heeft *onrust en droefheid*
 in **ACHT** families gebracht. O ramp! Maar waarom bemoeit

zich de justitie dan ook met het vervolgen van misdadigers? Zij
 moet zich veel meer met het vervolgen van petitiën en met
 de ouders van dergelijke kwade jongens, die, in de
 verdienen dan de ouders van *Schinderhans*, en van *Dennis*
Hessel niet insgelijks innig medelijden?

De *Courier* neemt het dan ook, waarschijnlijk, om dat de brad-
 selsche jongelieden daardoor buiten de gelegenheid gesteld geweest
 zijn, om zulk eene luiksche vrolijkheid eens in de goede week te
 herhalen; geweldig kwalijk, dat het toneel der heeren *Bouches* en
Nielloh, te Brussel in die week gesloten geweest is. » In Parijs hebben
 de jonge kweekelingen van den heer *Comte* wat die gehele week
 door gespeeld" merkt de *Courier* aan, overal, alomteer, in
 gisch volgen! » en waarom dan die van de heeren *Comte* en *de*
Brussel niet?" Wij zouden den *Courier* hierop oevvuldig, met
 het *argumentum baculinum* van *Straus*, kunnen antwoorden:
 » om dat de politie van Brussel, die sterker is dan de twaalf re-
 dacteurs van den *Courier* te zamen; den manhaften klappen-uit-
 deeler van *de Weyer* niet uitgezonden, het niet hebben wil." Maar
 dan zouden wij de logica van den *Courier* te schande ma-
 ken, eene logica, die, uit de volgende wijze van argumenteren,
 zoo uitstekend blijkt: » Of de meerderheid van het publiek is
 vroom," zegt de *Courier* » en dan is het noodig, den schouw-
 burg te sluiten; want zij zalten niet, want, of deze meer-
 derheid is niet vroom, en dan heeft men geen tijd, om deze
 aanspanning te verhinderen, waarin niets, op het naderbij ge-
 gen is." — Wat zou de *Courier* wel zeggen, als hij eens
 eens aan het argumenteren begint en aldus voortgaat: » Of
 de meerderheid der natie is tegen de regering, dan heeft zij
 geen *Courier* noodig, om haar ep'ste, of deze meer-
 derheid is vóór de regering en dan behooren de *Courier* en con-
 sorten hoe eer hoe beter verboden te worden." De *Courier* ziet
 wel, dat wij ook in staat zijn, om een *dilemma* bij elkander te
 slaan. — Hij eindigt dit fraaie artikel, met te verklaren, dat
 deze maatregel (van den schouwburg te sluiten) regelrecht tegen
 de (bij de grondwet gewaarborgde) vrijheid van godsdienst strijdt.
Pends-toi, Figaro, tu n'avis pas deviné celui-la!

Ja, van den manhaften van *de Weyer* gesproken, die
 meldt, dat deze van de redactie van *le Courrier des Pays-Bas*
 heeft afgezien. Wij zullen naderhand weten komen
 of meester van *de Weyer* eigenlijk door *de Weyer* afvallig is gewor-
 den, dan of die van den *Courier* meester *Silvaan* van *de Weyer*
 de deur uit gejaagd hebben. Beide partijen echter houden, in
 hetgeen zij doen, gewoontelijk ieder de eer aan zich.
 De *fransche Messenger des Chambres* heeft uit Madrid ver-
 nomen, dat de koning van Spanje de Salische wet plegtig afge-
 schaft en zijne eventuele dochters tot de troons-opvolging geschikt
 verklaard heeft. Bekend is het, dat de spaansche wettgeving die
 wijs op dat punt veranderd is geworden en dat de *fransche*
 regel, in weerwil der aloude gewoonten en grondbeginselen van
 dat land, ten laatsen gezegvierd heeft. Deze regel is nu
 op nieuw veranderd. De zwagerkoning der koningin van Spanje
 heeft ongetwijfeld dezen maatregel doen nemen. De *fransche* wil
 de troonsopvolging aan zijne kinderen verzekeren, en dat kan
 die ook zijn mogen. Het decreet daaromrent is, onder trompet-
 ten geschal, plegtig in de straten van Madrid afgekondigd gewor-
 den. Het is niet mogelijk of de partij van den infant don *Carlos*,
 dat is te zeggen de geestelijkheid, moet geweldig vergramd des-
 wegens zijn. Dit kan eene nieuwe oorzaak van tweedragt, mis-
 schien van burger oorlog worden, welke Spanje echter geenszins
 noodig heeft.

Karel X, koning van Frankrijk, beleeft, volgens den *Morning*
Herald, bij lange geene geruste dagen. Hij is omgeven van lie-

den, die eene nieuwe revolutie vreezen of schijnen te vreezen, wanneer de liberalen met hooghartigheid of liever met hardheid behandeld worden. Dat blad verhaalt daarna, zeggende zulks van eenen geloofwaardigen correspondent vernomen te hebben, het volgende. Eenige lieden hadden, des avonds voor den dag, die met de ont-
 vangst bestemd was der desputatie, belast met het adres der af-
 gevaardigden den koning aan te bieden, Z. M. aangeraden en
 scheenen hoogstdenzelven ook werkelijk daartoe overgehaald te
 hebben, dat hij het papier (adres) uit de handen van den heer
Roijer Collart rukken, hetzelfde in elkander draaijen en het
 dien heer in het aangezicht werpen zou. — » Wat denkt gij
 over een dusdanig voornemen », zeide een der vrienden van
 den heer *Seguier* tot dien eersten president van het ko-
 ninklijk gerechtshof, waarop deze, zoo men verzekert, zou
 geantwoord hebben: » zulks zal voorvallen; terwijl wij zit-
 ting hebben; men zal ons in de Tuilleries roepen, of wij zul-
 den ons ongetoepen derwaarts begeven, en dadelijk proces-
 verbaal opmaken, waarbij wij Z. M. in staat van krankzinnigheid
 zullen verklaren. — Wij behoeven er niet bij te vragen, dat het
 opgemelde ontwerp, bij het vernemen van dit antwoord, dade-
 lijk opgegeven werd.

— Een der bladen van de Unionisten kondigt aan, dat er, te Brus-
 sel, een nieuw etablissement, onder den naam van *Gesondheids-
 Huis*, of *Etablissement Sanitaire*, zal worden opgevestigd, geschikt,
 om, door middel van *doouches*, zo als men gewoon is, in de
 oncleplaatzen te gebruiken, alle ziekten van het hersengestel te ge-
 nezen. Een ander dagblad wil, dat dit etablissement enkel inger-
 igt is ter geneezing van de heeren *de Pottar*, *Tielemans* en *Bar-
 tels*, terstond na dat zij hun vonnis zullen hebben ontvangen;
 dien van de twaalf bedoeten van den *Courrier des Pays-Bas*,
 dien van die van *de Belge*, en laatstelijk van het legioen adoka-
 ten, verdedigers der zes gevangenen, voor zoo verre deze niet te-
 vens redacteurs van opgemelden *Courrier* zijn, in welk geval zij
 de kroon probeerden zullen moeten ondergaan.

De Fransche brieven van den 11den geven als zeker op, dat
 de ontbinding van de Kamer der afgevaardigden eerlang zal plaats
 hebben. Dezelve zou zamenkomen, tusschen den prins
de Palm, de heer *de Villele*, welke, op last des ko-
 ning, den 9den, zou hebben plaats gehad, besloten zijn.

Volgens een der parische dagbladen; zou de expeditie naar
 Egypte 83 millioenen gekost hebben, waarvan Frankrijk slechts 20
 millioen zou hebben betaald; dezelve heeft, gelijk bekend is,
 drie jaren geduurd; de tegenwoordige expeditie naar Algiers zou,
 zoo men verzekert, voor dat zij uitgelopen zal zijn, reeds meer
 hebben gekost.

Paus Leopold was, op den 8sten dezer, slechts van twee secre-
 tarissen, een engelsche en een grieksche, vergezeld, in Frankrijks
 hoofdstad aangekomen.

Mengelingen.

AMSTERDAM.

naar *de Noordster* No. 15.

Ofschoon niet met alle redzaamheid, schrijvers der *Noord-
 ster* instemmende, moeten wij echter aan de schiedkundige artikelen
 van dat blad ons zegel hechten. Onder deze behoort, voornamelijk
 die in aanmerking, welke de voortreffelijkheid onzer hoofdstad, op
 eenen waarzige wijze, handhaven. Wij lazep niet te meer gaa-
 gen die artikelen, omdat het blad, van hetwelk men met recht
 iets dergelijks zou verwachten (wij bedoelen de *Amsterdamsche
 Courant*), standvastig eene houding blijft aannemen, die zeker
 niet tot opulstering harer stad strekken moet. Niet, dat de we-
 renlijke waarde eener plaats door den lof, of de afkenniging van
 andere bepaald wordt; maar, wanneer werkelijke verdiensten
 niet door het hoofd gezien of vergeten, is het pligt de, op
 die verdiensten, gerechtigde rechten te doen gelden. Al wie geen
 vreemde stad in Nederland is, weet, dat *Amsterdam*, in vergelijking
 van vroeger, niet alleen luister, aanmerkelijk is terug gegaan; weet,
 dat deze stad, althans bij de vereeniging met *Belgie*, niet ge-
 wonnen heeft. Sommige lieden wijten dien teruggang ten deele
 aan den geest van de burgers dier hoofdstad, zelve, en, gelijk het
 gemeenlijk gaat, een oppervlakkig oordeel, maar met den toon
 des gezags uitgesproken, wordt de door duizende maanden her-
 hand, en het woord van eenen vorst is veelvuldig genoeg, om
 deelen tot los te verheffen. Van ginc het ook hier. Miss
 de geest van Amstels burgers, door menige teleurstelling, rediger
 drukt, al niet meer de acceptabelijke weerkucht geheel berit-

ten; zij, die den teruggang van *Amsterdam* aan dien geest toe-
 schrijven, zijn stellig vreemdeling in Neerlands hoofdstad. Deze
 en gene handelaar moge, bij eene lofwardige gehechtheid aan de
 bloemen, waaraan zijn vaderland bloeit, welvaart en grootheid
 verschuldigd was, thuiveren, eene nieuwe bron op te sporen, van
 welker opbrengst hij zelfs geen schijn van zekerheid heeft. De
 ondervinding leert, dat, voor wezenlijk nuttige en waarlijk groote
 ondernemingen, de Amsterdamsche handelaren, zoo dikwijls door
 domme en verfrachte Belgen als *egoristen* uitgemaakt, nimmer
 hunne ooren of hunne beurzen gesloten hebben. Men moet dus
 eene, bij enkele, misschien wat ver gedrevene gehechtheid aan
 het oude niet tot voorwendsel eener beschuldiging maken, die,
 bij nader onderzoek, blijkt, van allen grond onthoort te zijn. Men
 moet geen vonnis welen, alvorens men het te beoordeelen voor-
 werp grondig kent, en zich niet aan den mist en de dampen
 van onzen vaderlandschen bodem hechten; — want achter dezelve
 blinkt, nog in dezen tijd, het helderst en weldadigst licht. De
 nevel was het werk der natuur; het licht is door ons zelve
 ontstoken.

Het lijdt geen twijfel of de vroegere verdiensten der Amstels
 zijn langzamerhand op den achtergrond geplaatst, en — bij velen —
 vergeten; bij sommigen, vooral te *Belgie*, zelfs nimmer gekend.
 En echter, bij het afnemen van haren rijkdom, handhaaft nog
 die stad, in vele opzichten, haren ouden roem. Geene stad in Ne-
 derland, het zoo bewierookte *Brussel* niet uitgesloten, haalt bij
 haar in de vereeniging van het beoefenen van kunsten en weten-
 schappen. Wat wij in onderscheidene steden ten deele aantreffen,
 wordt ons daar in deszelfs geheel aangeboden; en er is geen taf-
 van menschelijke kennis, welke in Amstels midden niet grondig en
 met vuur beoefend wordt. Wat deze stad voor groote onderne-
 mingen over heeft, is nog uit de voorvallen der laatste jaren ge-
 bleken. Van hare weldadigheid zullen wij niet spreken; deze is
 alom bekend en geroemd, terwijl hare meeste weldaden nog in
 het verborgen werken. Maar, waar vooral onza hoofdstad roem op-
 moge dragen, zijn hare verdiensten in het lager onderwijs. *Am-
 sterdam* was het middelpunt, van waar de stralen der verlichting
 zich over geheel Nederland uitbreidden. Over geheel Nederland zeg-
 gen wij; want het verbeterd onderwijs in *Belgie* dagteekent van
 hare vereeniging met Holland en was een uitvloeisel van het thans
 zoo zeer bekende Noorden.

Wat *Amsterdam* nog op dit oogenblik in het lager onderwijs is,
 blijkt, onder anderen, uit het hier aangehaalde artikel der *Noord-
 star*. (*) Daaruit zien wij, hoe binnen hare muren, het onderwijs,
 zelfs der behoeftige jeugd, behartigd wordt; en waarlijk het onder-
 wijs van deze staat boven dat van menig *edellaan*, in het Zuiden.
 En toch hebben sommige Zuid-Nederlanders nog de stoutheid te
 durven beweren, dat zij, in verlichting, het Noorden eene eeuw
 vooruit zijn!!! *Snoevers*, woont slechts één examen onzer Noord-
 delijke Stads *Armscholen* bij, en bloost, zoo gij, bij het opvate-
 ten der pen voor eenen *Courrier des Pays Bas*, niet alle schandte
 uitgeschud hebt.

Dit zij voor het tegenwoordige genoeg over dit onderwerp, waarop
 wij welligt nog wel eens zullen terugkomen. Wij gevoelen
 te veel achting voor de eerste stad van ons Rijk, voor eene stad,
 die nog steeds zulk eenen belangrijke invloed op de gesteldheid
 van onzen staat uitoefent, dan dat wij niet de aandacht op haar
 zouden wenscher te vestigen. Eene stad, welke, in weerwil der
 slagen, die haar troffen, zich nog, op zulk eene luisterrijke wijze,
 boven de andere steden onzes Rijks onderscheidt, is de hulde van
 alle weldenkende Nederlanders overwaardig.

(*) Dit het verslag van den staat der stads *armscholen* te *Amsterdam*,
 dat aldaar tot dits verre elf zondagige scholen bestaande, welke 3500
 kinderen van behoeftigen van *Armen* opvoeden, en dat er, ter
 vollooping van de behoeften, twee scholen voor 600
 kinderen opgericht is. Niettegenstaande de elf bestaande scholen op de
 stedelijke begrooting ruim 70,000 jaars bedroegen, is deeze som, voor de
 nieuw opgerichte school nog met 7,000 vermeerderd. Beschimpers van ons
 Noorden! voorstanders eener zoogenoemde vrijheid van het onderwijs,
 heb gij in *Brussel*, *Gend*, *Luk*, *Antwerpen* of elders in het zuiden woont,
 heb gij daartegen te stellen? — Zie slechts, op uwe stedelijke begrooting,
 de post voor het onderwijs der armen uitgetrokken, na, en — bestis
 gedeelte van ons Rijk het meest, niet met woorden, maar in
 heid, vrijheid en verlichting huldigt.

WETENSCHAPPELIJKE EN LETTER-
 KUNDIGE BERICHTEN.
 HANDBOEK voor JONK VROUWEN EN LERAREN
 IN DE SCHILDERKUNST, of Volgende

Handboek der vooroeding van allerlei soorten van Schilderwerken, uit het Fransch van M. P. L. BOUYER, Kunstschijder, Edele Maatschappij van Kunsten te Geneve, Oud-Kweekling van de Akademie te Parijs. Te Breda, bij BROESE & Comp., 1830, gr. 8°, 160 bl. De prijs van elke aflevering is f 1-50, die van het geheele werk, met zeven Steendrukplaten, f 6-00.

Met eene zekere tegenwoordigheid namen wij het hier dan gekonigde eerste stuk van een *Handboek der Schilders* in handen; omdat wij de Schilderkunst onder die takken van mensche-lijke kennis rangschikken, die door beoefening, niet door leerboeken, moet geleerd worden. Spoedig zagen wij echter in, dat dit boek niet zoo zeer een geregeld onderwijs in de Schilderkunst bevatte, dan wel eene vrij volledige aanwijzing van de voornaamste zaken, waarop men, bij het vervaardigen van Schilderwerken, te letten heeft, waardoor de jonge beoefenaar dezer kunst in staat gesteld wordt, om, zelfs zonder dadelijk onderrigt van anderen, zich zelf den weg aan te wijzen, welken hij, ter uitbreiding zijner kennis, te volgen heeft.

Is een handboek nu is niet alleen den jongen beoefenaar nuttig, maar ook de meer gevorderden niet overtollig. Geen kunstenaar toch, die niet in den loop zijner oefeningen, eene reeks van mislukkingen ontmoette, welke hem, of den te betreden weg gemakkelijker maakten, of hem leerden, om, met minder middelen, grootere uitwerking voort te brengen. Zoo ergens, dan in de beeldende kunsten, hangt de uitwerking dikwerf van schijnbare kleinigheden af, en zeker is het, dat de veeljarige kunstenaar in de goeddeeling zijner ondervinding, niet alleen den beginner, maar zelfs den reeds gevorderden kunstbroeder belangrijke diensten bewijzen kan.

Een zoodanige gids ontbrak nog in onze taal, en het handboek van Bouyer is, zoo ver ons bewust is, het eenige van dien aard en die strekking, in de fransche taal voorhanden. Het behelst de vrucht van veertig jaren studie, eene nuttige opgave, menige hoogst belangrijke aanwijzing. Om onze lezers nader met den inhoud van dit eerste stuk bekend te maken, zullen wij daarvan eene korte opgave laten volgen.

Eene korte inleiding achenst ons het doel des geschrifts, waarop de eerste les volgt. Deze handelt over acht-en-dertig kleuren, welke in de lijst achter het werk opgegeven worden. In plaats van kleuren hadden wij liever verwen gelezen, als drukkende beter de eigenlijke bedoeling uit. Overheen beschouwen deze les als zeer volledig, in zake van de kennis, welke zij omtrent het behoud van de gekookte verwen, en haar gebruik; de derde les over de wijze om de verwen in vlnasjes te doen; de vierde les over de wijze om de verwen te wasschen; de vijfde beschrijft de gereedschappen, tot het wrijven der verwen benodigd. (Deze les komt ons bijzonder belangrijk voor, ofschoon de tekst, bij het missen der figuren, die eerst bij het laatste stuk afgeleverd worden, hier en daar iets duisters heeft). De zesde les, met welke dit eerste stuk eindigt, verklaart de glaseringen en toebereidingen.

Men ziet; uit deze opgave, dat deze aflevering vele wetenswaardige zaken behandelt, en — wij voegen er dit bij — met kennis van zaken. De uitgebreidheid der lessen is zeer verschillende, daar de eerste ruim de helft dezes stuks bestaat. Wij kunnen deze on-geveerke verdeling, onder de benaming van les, niet goedkeuren, want dit tot de hoofdzak niet veel afdoet, en deze prijs dit

Men ziet het oorspronkelijke niet ter vergelijking voor ons. Het is over de meerdere of mindere getrouwheid der vertaling te oordeelen. Zij komt ons echter voor als door eene belangrijke kennis te zijn, die niet alleen het penseel, maar ook de pen van de handelen weet, hetgeen voor een soortgelijk werk een noodwendig is. Van de vele noten, met welke dit werk voorzien is, behooren eenige den vertaler, die de taal van echter goede kennis daarvan heeft.

De uitvoering laat wenschen over; slechts hier en daar kwam ons eene drukfout voor, en wij letten en penderde lezing verangamen, niettegenstaande de drukkerij, die het is, iets, hetwelk niet altoos bij de uitgever het geval is.

De uitgevers waarborgen de volledige verschijsing dezes handboeks, daar op zich te nemen, om, bij gebrek aan aankomst hunner verhandenis, de reeds ontvangene penningen terug te geven. Het was ons wenschen, dat dit voorbeeld meer gevolgd werd; niet dat wij de trouw der Nederlandsche Uitgevers verdenken, daar

deze zeker niet dan om geldige redenen de naarkoming hunner verhandenis verschuiven; maar het is onaangenaam, zijne bibliotheek met fragmenten en eerste deelen gevuld te krijgen, wanneer men er op rekent, voltooide stukken te ontvangen. Wij houden ons verzekerd, dat het belang van den Boekhandel, bij eene nauwkeu-riger woondhouding in dezen, even veel, zoo niet meer, zou win-nen dan de boekverzamelingen onzer Nederlandsche lezers.

BEVOLKING DER AARDE.

Volgens de nieuwste Statistische berekeningen, leven er op de aarde 662 millioenen menschen; hiervan begroot men Europa op 172, Asia op 350, Afrika op 70, Amerika op 40 en Australie op 20 millioenen.

In Europa worden elk jaar geboren 6,713,701, elke dag 17,455, ieder uur 727, iedere minuut 12. Daarentegen sterven er jaarlijks 5,058,882, elken dag 13,860, ieder uur 577 en iedere minuut 9.

Op de geheele oppervlakte der aarde worden geboren: elk jaar 2,407,410, elken dag 64,130, ieder uur 2672 en iedere minuut 44. Er sterven, elk jaar, 18,588,255, iederen dag 51,327, ieder uur 2122 en iedere minuut, 35.

GLASWERK.

Het is aan den Heer FARADAY, een beroemd engelsch scheikun-dige, gelukt, om glazen voor optische werktuigen te vervaardigen, welke van 1 tot 2 voet middellijn hebben, en die, in helderheid en zuiverheid, alle glas-soorten overtreffen, welke men tot nu toe tot dat einde gebruikt heeft.

UURWERK VAN BERG-KRISTAL.

De Heer REBELLIER heeft, in het afgelopen jaar, een uurwerk van berg-kristal vervaardigd, waarvan, aan de akademie van kunst-en wetenschappen te Parijs, een zeer gunstig verslag gegeven is. (Annales de Chimie.)

De Kolonel Bory de Saint Vincent zal binnen kort een verslag van de wetenschappelijke expeditie der Franschen naar Moree uitgeven. Het eerste stuk van dit verslag zal dezer dagen het licht zien. — De gevestigde roem van dezen schrijver doet ons van deze nieuwe vrucht zijner nasporingen veel goeds en schoons verwachten.

BRIEFWISSELING.

Wij hebben wel ontvangen een brief uit de hand van Uw be-standige lezer, en zullen van het ons gezonden in een volgend nummer gebruik maken.

MARKT-PRIJZEN

DER STAD BREDA, van den 13 April 1830.

Het Nederl. Mudde Tarwe.	1, 10
Het dito dito Rogge.	0, 24
Het dito dito Boekweit.	0, 28
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	0, 22
Een licht Tarwe-brood, van een pond Nederl.	0, 24
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	0, 28
Een Nederl. pond Tarwe.	0, 17
Een dito pond Rogge.	1, 00
Een dito pond Boekweit.	2, 50
Het 1000 Eiken Telhout.	3, 20
Het 1000 Doof Hout.	3, 00
De kar Spaanders.	5, 55
» » Strikken.	5, 55
De 100 Mutsaard.	5, 55

ADVERTENTIE.

T E E K E N K U N D E.

Ont is toegezonden een programma van het Departement van de Maatschappij Sint Mauris te Amsterdam. De afzender van dat stuk ons beletende, hetzelve in zijn geheel te plaatsen, laten wij daarvan den zakelijken inhoud hier volgen:

- Op de 24ste prijsuitloofing, uitgeschreven den 30 Januarij 1829, heeft het departement ontvangen:
 1. 27 geteekende akademie-beelden.
 2. 23 geschilderde moderne beelden.
 3. 3 gekleurde teekeningen (landschap).
 4. 6 schilderijen in olieverf (historisch).

2. 23 schilderijen in olieverw (landschap).
 Hieruit zijn bekroond:
1. Een geschilderd modern beeld van den heer J. H. VAN WEST, te Amsterdam.
 2. Eene gekleurde teekening van den heer W. J. J. NUISSEN, te 's Gravenhage.
 3. Een huisselijk tafereel van Mevrouw H. C. HAAGS, te Amsterdam, en
 4. Een landschap van den heer B. C. KOPPEKOP, te Amsterdam.

Deze prijzen zijn, op den 13den Januarij 1. l., op eene plechtige wijze uitgereikt geworden, bij welke gelegenheid de heer Mr. J. VAN 'S GRAVENWEERT eene redevoering hield over de vereeniging der pogingen van het gouvernement en bijzondere inrigtingen, tot verbreiding van eenen vrijen geest in de beoefening der beeldende kunsten.

Nog waren, boven en behalve de bekroonde, de tentoonstelling waardig gekeurd vier geschilderde moderne beelden door den heer N. PIENEMAN, alsmede de schilderen in olieverw van de heeren A. J. RIJMER, A. SMIT, G. LINDENBERG, C. F. ROOS, P. N. SCHOLTKA, en J. W. L. MARIJN, allen leden der Maatschappij, wonende te Amsterdam, en van de heeren N. G. VAN COTT, te Amsterdam N. J. ROZBOOM, te Haarlem, J. F. CHRYST, te Nijmegen en W. de KRAAK, te Dordrecht.

Volgens loofft het departement de volgende eerepenningen uit:

1. Een gouden eerepenning, benevens getuigschrift, voor de best gekeurde, behoorlijk afgewerkte schildery in olieverw, nagenoeg hoog 56, en breed 71 duimen nederlandsche maat, voorstellende:

Eene pleisterplaats, met eene groep van niet minder dan vijf of zes personen, bij zomerdag, eigenaardig gestofferd.

2. Een gouden eerepenning, benevens getuigschrift, voor de best gekeurde, behoorlijk afgewerkte schildery in olieverw, nagenoeg hoog 56, en breed 71 duimen Nederl. maat, voorstellende:

Een dabbelen op zilveren eerepenning, met eigenaardige en bevallige stoffage, bij daglicht.

3. Een zilveren dabbelen eerepenning (op den stempel als de gouden), benevens getuigschrift, voor de best geoordeelde ongekleurde teekening, nagenoeg hoog twee en dertig, en breed zes en veertig duimen, nederlandsche maat, voorstellende:

Eenen hartenkump, bij zomer- of winter-weder.

De mededingers voor de bovenstaande onderwerpen worden verzocht in het naambriefje, tevens te willen stellen den prijs, waarvoor zij de ingezondene stukken aan het departement willen afstaan, zoodat de directeuren, ingeval het departement verkocht eenig ingezonden stuk tot den opgegeven prijs over te nemen, den bekroonden prijs daarvan dadelijk berigten.

4. Eenen dabbelen zilveren eerepenning (op den stempel als de gouden), benevens getuigschrift, voor de best gekeurde, in olieverw geschilderde twee of drie modern gekleede beelden, zonder tableau de genre uitmakende, op doek of papier, nagenoeg hoog vier en veertig, en breed zes en dertig duimen, nederlandsche maat.

5. Eenen enkelen zilveren eerepenning, benevens getuigschrift, voor het, in dezen winter, best geteekende akademiebeeld.

Het departement noodigt uit, tot het dingen naar de uitgelooftde prijzen van de drie eerste vakken, al dezelve leden als mede alle overige kunstbeoefenaars in dit koninkrijk, terwijl hetzelfde het teekenen der akademiebeelden alleen openstelt aan de werkende leden van dit departement, en het schilderen naar de voormelde groep, insgelijks aan alle de leden der Maatschappij, met bepaling, dat er ten minste zes mededingers moeten zijn.

Het departement behoudt echter aan zich het regt, om, wanneer al de ingekomene stukken, voor één of meer van de voorgestelde uitlovingen, moesten geoordeeld worden, niet genoeg aan de kunstvereischen te voldoen, in dat geval of die vakken geene prijzen te geven, terwijl, bijaldien, voor de drie eerste vakken, slechts één stuk inkwam, echter, bij genoegzame verdiensten, het eerste prijs, beoefenaars dien zullen kunnen toewijzen.

Men verlangt, dat het naambriefje, ingezonden worde:

1. De ingezondene stukken, met twee onderscheidene zinspreuken, en twee briefjes, op één van welk de eene zinspreuk moet staan, en van binnen den naam van den maker van het stuk, en, op het andere briefje, de zinspreuk, en van binnen één of ander kennelijk teeken.

Stukken, deze vereischen missende, zullen niet in aanmerking kunnen komen, en, bij het openen van het naambriefje, de naam daarin niet wel gesteld bevonden wordende, zal er geen prijs en getuigschrift behoeven gegeven, noch het schilderstuk of de teekening ten toon gehangen te worden.

2. Elk der niet bekroonde stukken zal, benevens het ongeopende briefje, waarin de naam van den maker uitgedrukt is, op vertooning van de zinspreuk, staande op het tweede briefje, en opgave van het teeken, in dat briefje vervat, aan den vertooner terug gegeven worden.

Deze teekening zal geschieden in het gebouw der Maatschappij, binnen den maand van weken, te rekenen van den dag af, dat de uitwijzing door de Koninkrijks-Gouverneur bekend gemaakt wordt.

3. De bekroonde stukken zullen insgelijks het eigendom blijven van derzelver makers, en hun terug gegeven worden na de uitreiking der toegewezen eerepenningen en getuigschriften, uitgezonderd de geteekende akademiebeelden, welke bij de Koninkrijks-verzameling der Maatschappij bewaard worden.

4. Aan de vervaardigers der bekroonde stukken zal, in tijd van de uitreiking der eerepenningen berigt gegeven worden.

5. De stukken zullen, voor of op den laatsten October 1830, moeten ont-

vangen zijn aan het gebouw der Maatschappij, en zal, gericht aan directeuren van het departement Teekenkunde, vrachtfrij, en de schilderijen slechts in pakranden gezet.

MUNTWEZEN.

De Controleur bij het kantoor van waarborg der gouden en zilveren werken in de Provincie Noord-Brabant, ring van Breda, brengt, met voorkennis van den heer Inspecteur der kantoren van waarborg in de Noordelijke Provinciën, ter kennis van alle werkmeeesters in Goud, of Zilver, Winkeliers, Horologiemakers, Juweliers, Directeuren van openbare verkooping, Beleenbankhouders, reizende kooplieden, en in het algemeen van alle daarbij betrokken of belanghabende personen, dat het evengenootd kantoor, met den eersten Mei aanstaande, zal worden verplaatst naar de Karrestraat, Wijk B., N°. 6, te Breda, en dat aldaar de openbare zittingen op de gewone dagen en uren voortdurend zullen worden gehouden.

BREDA, den 9 April 1830.

De Controleur

BERIGT HERIGT.

WITKAM, APOL en VAN PELT, debitanten in Maten en Gewigten te Breda, vernomen hebbende, dat, door kwaadwilligen en baatzuchtigen, wordt verspreid, dat zij Nederlandsche KANNEN, welke met een valsche IJstempel zijn voorzien, Verkoopen, voorts, dat het publiek wordt in den waan gebracht, dat geene vochtmaten van waarde zijn, dan de znlker, die door den IJkmeester PRUIMBOOM te Breda, worden geijkt, en welke door den IJkmeester worden verkocht; hebben verstaend bovenstaande valsche uitsprekingen openlijk te moeten lozenstraffen, en den Ingezetenen te moeten bekend maken, dat, overeenkomstig het Besluit van Hun Ed. Groot Achtb. Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie Noord-Brabant, van den 2 April 1830, de Vochtmaten, welke door die Provincie vervaardigd en geijkt zijn, ook buiten dezelve geijkt kunnen worden gebruikt, en dat, bij hen debitanten, zoodanige vochtmaten tegen eenen civielen prijs te bekomen zijn. In overtuiging dat zij zich dus bij voortdaring in de gunst van het geëerd publiek, en tevens eene prompte bediening.

J. VAN BAKKER, die de eer het publiek door dezelve bekend te maken, met 1. Mei aanstaande zijne affaire aan B. ANKET-BAKKER, in de Bredaerstraat, N°. 724, te Breda, voor eigene rekening zal bejagen. Bevelende zich te dien einde in de gunst van zijne geëerde Stad- en Landgenooten, een weder verzekerende, dat hij alles zal aanwenden, om zich die gunst allereerst waardig te maken.

BERIGT VAN INTERESSE.

Op een werk, getiteld: H. A. N. D. VROUWELIJK GESCHIEDENIS, van de geschiedenis der vrouw, alsmede over de opvoeding der kinderen, door Z. A. H. K. DE KONING, Stads Med. Docter, en zinsgaders Heel- en Vroedmeester te Zalt-Bommel.

Dit werk zal slechts uit één deel bestaan in gr. 8°, ongeveer 500 bladz. bevatten, en slechts f3,90 kosten. Wanneer de teekening gesloten is, zal de prijs met f1,00 verhoogd worden.

In de Nederduitsche Taal bestaat een zedige, maar wijl in hetzelfde alles vereenigd is, wat de vrouw behoort te wisten, en onder al de belangrijke punten, welke ook de opvoeding van het kind betreffen, is de stand, zoodat de vrouw, zoodanig te leven, maar ook ingeval van ongesteldheden, kennis en betrachten moet. Dit laatste is echter, geenzins eene Huisselijke Geneeskunde, maar eene onderwijzing in de kennis van hare ongesteldheden, en de behoedzaamheid zij zich, onder de leiding van eenen Genees-Heel- of Fysioskundige, gedragen moet.

Alles wordt zoo duidlijk en bevattlijk mogelijk verhandeld, terwijl echter de vrouw, tot een ernstig overwegen wordt opgeleid, zijnde het de resultaten van eene ondervinding.

De Intekening geschiedt bij J. O. A. N. N. M. A. N. N. Z. O. N. Boekhandelaar, Boek- en Maphandelaar te Zalt-Bommel, en alom, tot den 1 Mei 1830.